

EL HİJYENİ TALİMATI

Doküman No:	İlk Yayın Tarihi:	Revizyon Tarihi:	Revizyon No:	Toplam Sayfa Sayısı:
ENF_T_011	06.08.2012	02.01.2023	2	5

REVİZYON DURUMU

“Revizyon Tarihi”	“Açıklama”	“Revizyon No”
18.08.2014	Madde 5.2’de hasta ve yakınlarına el hijyeni ile ilgili eğitim verilmesi tarıflendi.	01
02.01.2023	TEMOS standartları doğrultusunda talimat gözden geçirildi. Logo değıştirildi.	02

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
Enfeksiyon Kontrol Kurulu	Kalite Koordinatörü	Hastaneler Yönetim Kurulu Başkanı

EL HİJYENİ TALİMATI

Doküman No:	İlk Yayın Tarihi:	Revizyon Tarihi:	Revizyon No:	Toplam Sayfa Sayısı:
ENF_T_011	06.08.2012	02.01.2023	2	5

1. AMAÇ

Hastalarla ve hastane ortamındaki yüzeylerle el teması sonrasında ortaya çıkan enfeksiyon bulaş riskini önlemeye yönelik el hijyeni kurallarını ve uygulamalarını belirlemektir.

2. KAPSAM

Hastalarla ve hastane ortamındaki yüzeylerle el teması sonrasında ortaya çıkan enfeksiyon bulaş riskini önlemeye yönelik el hijyeni kurallarını ve uygulamalarını belirlemektir.

3. SORUMLULAR

Tüm hastane çalışanları, stajyer öğrenciler, ziyaretçiler ve Hastane El Hijyeni Talimatı'nın sorumluları olan Enfeksiyon Kontrol Ekibi'dir.

4. TANIMLAR

4.1. El Hijyeni: Alkollü el antiseptiği veya su ve sıvı sabun/antimikrobiyal solüsyon kullanarak ellerin temizlenmesi işlemidir.

4.2. Alkollü El Antiseptiği: El hijyeni sağlamak amacıyla kullanılan alkol bazlı el antiseptiği solüsyonu veya jelidir (%60-95 alkol içeren).

4.3. Antimikrobiyal Solüsyon: El hijyeni sağlamak amacıyla su ile birlikte kullanılan antimikrobiyal içerikli solüsyondur (klorheksidin glukonat, betadin solüsyonu, vb.).

4.4. El Yıkama: Su ve sıvı sabun veya su ve antimikrobiyal solüsyon kullanarak ellerin temizlenmesi işlemidir.

4.5. Cerrahi El Yıkama: Ameliyathane koşullarında yapılacak her cerrahi girişim öncesinde antimikrobiyal solüsyonla el hijyeni sağlamasıdır.

4.6. Bağışıklık Sistemi Baskılanmış Hasta: Solid veya hematogen malignansi tanısıyla izlenen tüm hastalar, nötropenik hastalar, HIV / AIDS olguları, yanık, transplantasyon olguları ve immünsupresif tedavi alan tüm hastalar, vb.

4.7. Ameliyat Ekibi: Ameliyatı yapan doktor, asiste eden doktor ve hemşireler.

5. KISALTMALAR: -

6. FAALİYET AKIŞI

6.1. Yılda en az iki kez hastane çalışanlarına "El Hijyeni " eğitimi verilir.

6.2. Hasta ve yakınlarına el yıkama ve el hijyeni hakkında hemşireler tarafından sözlü ve/veya

EL HİJYENİ TALİMATI

Doküman No:	İlk Yayın Tarihi:	Revizyon Tarihi:	Revizyon No:	Toplam Sayfa Sayısı:
ENF_T_011	06.08.2012	02.01.2023	2	5

“Hasta ve Yakınları için Temas İzolasyonu Önlemleri Bilgilendirme Broşürü” aracılığı ile eğitim verilir. Eğitim kayıtları “Hasta ve Yakınlarının Eğitim Kayıt Formu”na hemşireler tarafından kayıt edilir.

6.3. Hastanenin sağlık hizmeti verilen her bölümünde alkol bazlı hızlı el antiseptikleri bulundurulur.

6.4. Enfeksiyon Kontrol Ekibi tarafından her gün surveyans süreci içinde el hijyeni gözlemi “**El Hijyeni Gözlem Formu**”na kayıt edilir ve sonucu yılda 4 kez ilgili servislere bildirilir. Enfeksiyon Kontrol Kurulu’na rapor edilir.

6.5. Kullanılan el antiseptiklerinin yıllık tüketim miktarı Enfeksiyon Kontrol Ekibi tarafından takip edilir.

6.6. Her hasta ile temas öncesinde ve sonrasında el hijyeni sağlanmalıdır. Eldiven kullanılan durumlar için de bu durum geçerlidir. Temas öncesinde eldiven giyilmeden el hijyeni sağlanmalı, temas sonrasında eldiven çıkarılarak yeniden el hijyeni sağlanmalıdır.

6.7. Hasta çevresinde bulunan yüzeylerle temas ettikten sonra, hasta ile temas etmeden önce el hijyeni sağlanmalıdır.

6.8. Tüm hasta bakım alanlarında (hasta odaları, poliklinik muayene odaları, tedavi ve müdahale odaları, ilaç hazırlama alanları, Yoğun Bakım Üniteleri, Hemodiyaliz Ünitesi, vb.) alkollü el antiseptiği bulundurulmalıdır. Servislerde, Yoğun Bakım Ünitelerinde ve Hemodiyaliz Ünitesi’nde alkollü el antiseptikleri hastaya ait yemek masasının üzerinde bulundurulmalı, görülmesi ve ulaşılmaması zor olan pencere önü, hasta etajeri, lavabo önü, vb. yerlere yerleştirilmemelidir.

6.9. Ellerde gözle görülebilir kirlenme olmayan her durumda alkollü el antiseptiği ile yeterli el hijyeni sağlanır. Alkollü el antiseptiği kullanıldıktan sonra eller kurulamaz.

6.10. Vücut sıvı veya salgılarıyla gözle görülebilir kirlenme olan durumlarda alkollü el antiseptiği kullanılmamalı, eller mutlaka su ve sıvı sabun veya antimikrobiyal solüsyon kullanılarak yıkanmalı ve kâğıt havlu ile kurulmalıdır.

6.11. Alkollü el antiseptikleri ıslak veya nemli ellere uygulanmamalıdır.

6.12. “**Kişisel Korunma Malzemelerini (Koruyucu Ekipman) Kullanma Talimatı**”na göre eldiven kullanılarak yapılması gereken her işlem tamamlandıktan sonra eldiven çıkarılarak el hijyeni sağlanmalıdır.

6.13. Her tür invaziv girişim (küçük / büyük cerrahi girişimler, periferik veya santral damar içi kateter takılması, üretral kateter takılması, endotrakeal entübasyon, vb.) öncesinde ve işlem tamamlandıktan sonra el hijyeni sağlanmalıdır.

EL HİJYENİ TALİMATI

Doküman No:	İlk Yayın Tarihi:	Revizyon Tarihi:	Revizyon No:	Toplam Sayfa Sayısı:
ENF_T_011	06.08.2012	02.01.2023	2	5

6.14. Her tür invaziv aletle (üretal kateter, periferik veya santral kateter damar içi kateter, endotrakeal tüp, mekanik ventilatör devreleri, tüp drenaj tüp ve kateterleri, vb.) temas öncesinde ve sonrasında el hijyeni sağlanmalıdır.

6.15. Aynı hasta üzerinde kirli bir bölgeden temiz bir bölgeye geçilmeden önce eldiven çıkarılarak el hijyeni sağlanmalı, sonrasında gerekiyorsa yeniden eldiven giyilmelidir.

6.16. Tüm çalışanlar işe başlamadan önce, tuvalet kullanımı sonrasında ve işten ayrılmadan önce el hijyeni sağlamalıdır.

6.17. İlaçların hazırlanmasına (parenteral karışımların hazırlanması dâhil) başlamadan önce el hijyeni sağlanmalıdır.

6.18. Özellikle Yoğun Bakım Üniteleri'nde, bağışıklık sistemi baskılanmış hastaların izlendiği birimlerde, invaziv girişimler öncesinde ve sonrasında, invaziv aletlerle temas öncesinde ve sonrasında el hijyeni sağlamak amacı ile alkollü el antiseptiği veya diğer antimikrobiyal solüsyonlar tercih edilmelidir.

6.19. Enfeksiyon Kontrol Ekibi'nin önerileri doğrultusunda Yoğun Bakım Üniteleri, Hemodiyaliz Ünitesi, Ameliyathane vb. yüksek riskli alanlarda tuvalet lavaboları dışındaki diğer lavabolarda klorheksidin glukonat bulundurulmalıdır.

6.20. Hasta bakımında doğrudan görev alan tüm personelin tırnakları, tırnak etini geçmeyecek uzunlukta olmalıdır.

6.21. Yapay tırnaklar kullanılmamalıdır.

6.22. Oje veya tırnak cilası var ise üzeri çatlamış veya çizilmiş olmamalıdır.

6.23. Ameliyat ekibinde yer alan kişiler yüzük ve bilezik takmamalıdır, oje veya tırnak cilası kullanmamalıdır.

6.24. Eldivenli eller üzerinden alkollü el antiseptiği uygulanmamalı ve eldivenli eller yıkanmamalıdır.

6.25. El Yıkama

6.25.1. Eller ılık su ile ıslatılır (sıcak veya soğuk su kullanımı önerilmez).

6.25.2. Islatılan ellere sıvı sabun veya antimikrobiyal solüsyon uygulanır.

6.25.3. Ellerin tüm yüzeylerine yayılacak şekilde ovalanarak köpürtülür.

6.25.4. İşleme en az 10-15 saniye devam edilir.

6.25.5. Eller akan suyun altında durulanır.

6.25.6. Yıkama işlemi tamamlandıktan sonra süzülen suların dirseklere doğru akmasını önlemek için eller aşağı doğru tutulur.

6.25.7. Yıkanan eller tek kullanımlık kâğıt havlu ile kurulanır, musluk kâğıt havlu kullanılarak

EL HİJYENİ TALİMATI

Doküman No:	İlk Yayın Tarihi:	Revizyon Tarihi:	Revizyon No:	Toplam Sayfa Sayısı:
ENF_T_011	06.08.2012	02.01.2023	2	5

kapatılır.

6.25.8. Kâğıt havlu “Evsel Atık” çöp kutusuna atılır.

6.26. Cerrahi El Yıkama

6.26.1. Eller ılık su ile ıslatılır (sıcak veya soğuk su kullanımı önerilmez).

6.26.2. Islatılan ellere antimikrobiyal solüsyon uygulanır.

6.26.3. Aplikatörden tek kullanımlık bir fırça alınır.

6.26.4. Antimikrobiyal solüsyon ile ellerin tüm yüzeyleri yıkanır ve işleme aynı şekilde dirseklere kadar devam edilir.

6.26.5. Günün ilk vakasından önceki cerrahi el yıkama sırasında tırnak dipleri fırça ile temizlenir.

6.26.6. İşleme 2-5 dakika devam edilir.

6.26.7. Durulama işlemi su, ellerden dirseklere doğru akacak şekilde yapılır.

6.26.8. Yıkama işlemi tamamlandıktan sonra eller, dirsekler fleksiyonda olacak ve su ellerden dirseklere doğru süzülecek şekilde vücuttan uzak tutulur ve steril havlu/gazlı bez ile kurulur.

6.26.9. Her vaka öncesinde cerrahi el yıkama işlemi tekrarlanır.

6.27. Alkollü El Antiseptiği Kullanımı

6.27.1. Ellere bir doz (alkollü el antiseptiği aplikatörüne bir kez tam olarak basılması ile ele gelen miktar) alkollü el antiseptiği alınır.

6.27.2. Ellerin tüm yüzeylerine dağıtılır, ovuşturularak kuruması beklenir.

7. İLGİLİ DOKÜMANLAR

7.1. El Hijyeni Gözlem Formu

7.2. Kişisel Korunma Malzemelerini (Koruyucu Ekipman) Kullanma Talimatı

7.3. Hasta ve Yakınları için Temas İzolasyonu Önlemleri Bilgilendirme Broşürü

8. REFERANS DOKÜMANLAR

8.1. Boyce JM, Pittet D. Guideline for Hand Hygiene in Health-Care Settings: Recommendations of the Healthcare Infection Control Practices Advisory Committee and the HICPAC/SHEA/APIC/IDSA Hand Hygiene Task Force. Infect Control Hosp Epidemiol. 2002 Dec;23(12 Suppl):S3-40.

8.2. www.who.int/patientsafety. WHO Guidelines on Hand Hygiene in Healthcaer (Advanced Draft): A Summary.